

Sammenstilling og vurdering av høringsuttalelser om utkast til endringer i forskrift om kontrollområder for å forebygge, begrense og bekjempe pærebrann (*Erwinia amylovora*)

Mattilsynet mottok fem hørings svar. Av disse var det to som ikke hadde merknader til høringsutkastet. En sammenstilling av kommentarene blir gjengitt og vurdert i teksten under.

Følgende høringsinstanser har uttalt seg:

Saksnr: 2021/102654			
	Høringsinstans	Merknad	Ingen merknad
1	Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund NNN		X
2	Sandnes kommune	X	
3	Statsforvaltaren i Rogaland	X	
4	Norsk gartnerforbund		X
5	Statsforvaltaren i Vestland	X	

1. Generelle kommentarer

Høringsinstansenes syn

Statsforvalteren i Rogaland uttrykker generelt at de støtter de foreslåtte endringene i forskriften. Videre framhever de i sitt hørings svar at det har vært en vellykket satsning på kommersiell fruktdyrking i Rogaland de siste årene, og at en del av satsingen har vært i områder som i dag inngår i pærebrannsonen, bl.a. i de sørligste kommunene i fylket. De nevner bl.a. at flere har startet kjernefruktproduksjon i Lund kommune og Randaberg, at det på Haugalandet er mobiliseringsarbeid, og at det er planer for å starte fruktproduksjon hos andre bønder i fylket. Samtidig konstaterer de at midlene til å hindre spredning av pærebrann er begrenset, og at de er kjent med at flere steder er bulkemispel mye spredt og vanskelig å fjerne, slik at rydding ikke lar seg gjøre. De ønsker likevel en diskusjon om bruk av mer midler på bekjemping i områder der det nå satses på økt fruktproduksjon, som i Rogaland. De tilbyr seg også å bidra med ytterligere informasjon om fruktsatsingen i fylket, dersom Mattilsynet skulle trenge det til sin forvaltning. Statsforvalteren skriver at det fram til sommeren 2020 har vært lite oppmerksomhet rundt pærebrann i arbeidet med fruktsatsingen. De mener at det er viktig med god informasjon om risiko, forebygging og tiltak til de som har startet eller vurderer å satse på fruktdyrking i pærebrannsonen og håper at Mattilsynet vil samarbeide med forskningen og rådgivningstjenesten om dette, i tillegg til at de selv vil informere via sine kanaler.

Statsforvalteren i Vestland støtter de foreslåtte endringene. De skriver at pærebrann utgjør en trussel for fruktproduksjonen i fylket og mener at tiltak for å hindre smittespredning fra nærliggende områder bør ha høy prioritet.

Mattilsynets vurdering

Mattilsynet tar kommentarene til etterretning. Når det gjelder satsingen på dyrking av kjernefrukt i områder i Rogaland hvor pærebrann i dag er etablert, så er vi enig i at det er behov for økt oppmerksomhet blant dyrkere og rådgivningstjeneste om den risiko sykdommen representerer og at det er behov for ytterligere informasjon om tiltak dyrkerne kan gjøre for å forebygge innsmitte og skade i frukthagene. Vedrørende innspill om bruk av mer midler til bekjempelse i områder i Rogaland der det nå satses på frukt dyrking, så vi vil ta dette med til den årlige gjennomgangen med Aksjon pærebrann, der bekjemping og forebyggende rydding av vertplanter i ulike områder er tema. Videre vil strategien for offentlig kontroll med pærebrann inngå i den kommende dialogen med frukt- og planteskoleneringen i anledning av at hele plantehelseregulverket nå skal gjennomgås og oppdateres.

2. Kommentarer til de særskilte bestemmelsene

Høringsinstansenes syn

§ 3. Opprettelse av kontrollområder

Sandnes kommune skriver at de har mottatt henvendelse fra en fruktdyrker på Mæle (i gamle Forsand kommune, øst av Høgsfjorden) som har planer om utvidelse av kjernefruktproduksjonen og som ønsker at området på Mæle defineres som bekjempelsessone. Sandnes kommune oppfatter at pærebrannsmitten som er påvist i 2020 er på et avgrenset område på Mæle. De påpeker videre at hele «gamle» Sandnes kommune defineres som pærebrannssone og det berører fruktdyrkere i Sandnes vest samt flere bigårdanlegg. Selv om antallet produsenter ikke er mange, (de omtaler to gnr/bnr) antas det å være vesentlig for de det gjelder, da frukt dyrking er et satsingsområde. Vedørende bigårdanlegg skriver de at det er flere virksomheter som har bifolk som del av sin landbruksproduksjon, og som berøres av sone definisjonen, i tillegg til mange private med få bifolk som også leverer honning.

Kommunen mener at det må være fullt mulig å dele opp i områder på linje med hva som gjøres i Strand kommune. På bakgrunn av konsekvensene som er beskrevet, ber de om at Mattilsynet avgrenser Mæle, og definerer området som bekjempelsessone, adskilt fra resten av kommunen som er definert som pærebrannssone. De påpeker at Mæle ligger geografisk nærmere Strand kommune, med Idse og Idsal. Hvorvidt det er mulig med avgrenset bekjempelsessone med tanke på kommersielle frukt dyrkerne i «gamle» Sandnes ber de Mattilsynet også om å vurdere.

Statsforvalteren i Rogaland støtter at Idse og Idsal flyttes til bekjempelsessonen i tråd med det som ble praktisert i håndteringen av utbruddet på Idse i 2020. Om den foreslåtte endringen i soneinndeling for Sandnes kommune, påpeker de at høringsbrevet feilaktig omtalte dette området som vest for Høgsfjorden, men har gått ut fra at det er området øst for Høgsfjorden som er ment. På bakgrunn av at de er kjent med at det er svært mye bulkemispel spredt i deler av dette området og at det er til dels vanskelige ryddeforhold, har de forståelse for at å håndtere området som bekjempelsessone er vanskelig. Som etterspurt i høringsbrevet opplyser statsforvalteren at det er interesse for å starte fruktproduksjon i denne delen av Sandnes kommune og nevner Helle, Fossanmoen, Forsand sentrum og Songesand.

Mattilsynets vurdering

Vedørende soneinndelingen øst for Høgsfjorden (gamle Forsand kommune, nå del av Sandnes) der vi har foreslått at også denne delen av Sandnes kommune skal legges til pærebrannsonen, har vi har notert oss informasjonen om fruktdyrking i Mæle og interesse for oppstart i noen andre deler av dette området. Vi ser at det kunne være ønskelig å bekjempe pærebrann for å legge bedre til rette for fruktdyrking, men ut fra forekomst av bulkemispel og pærebrannsmitte i områdene anser vi det som vanskelig og svært kostnadskrevenende å utrydde pærebrann her. Mattilsynet har registrert at det er stor spredning til utmark i de omtalte områdene hvor det i dag foregår eller er planer om fruktdyrking, og vurderer at det er svært vanskelig å rydde pga topografien med bratte fjellsider og veiskråninger. På denne bakgrunn og ut fra de samlede ressursene vi har til bekjemping av pærebrann, konkluderer vi med at det ikke bør opprettes bekjempelsessone i de aktuelle områdene i den østlige delen av Sandnes kommune, og at hele denne delen av Sandnes kommune bør inngå i pærebrannsonen.

Generelt når det gjelder oppdeling av kommuner i ulike forvaltningssoner for pærebrann, så vurderer vi at dette, ut fra forvaltningstekniske hensyn, helst bør unngås, med mindre det er naturlige barrierer som begrenser smittespredning.

Ut fra samme hensyn vurderer vi på det nåværende tidspunkt at det heller ikke er realistisk å opprette egne bekjempelsessoner i områder med fruktdyrking i den vestlige delen av Sandnes kommune, områder som i dag tilhører pærebrannsonen.